

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL TARNYBINĖS
NUOBAUDOS K. LUKOŠIUI SKYRIMO“ PROJEKTO (toliau – Projektas)**
(TAP-19-127; TAIS NR. 19-931)

2019-02-07 Nr. NV-367

Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas:

1. Projektu siūloma Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriui, vidaus tarnybos pulkininkui leitenantui Kęstučiui Lukošui, paskirti tarnybinių nuobaudą – atleidimą iš vidaus tarnybos už šiurkštų tarnybinį nusižengimą, pažeidus Valstybės tarnybos įstatymo (galiojusi tarnybinio nusižengimo padarymo metu teisės akto redakcija) 15 straipsnio 1 dalies 1 punkto, Viešųjų pirkimų įstatymo 17 straipsnio 1 dalies, Biudžeto sandaros įstatymo 10¹ straipsnio ir Viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių, sudaromų ilgiau kaip 3 metams, terminų nustatymo kriterijų ir atvejų, kuriais gali būti sudaromos tokios sutartys, aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. gegužės 5 d. nutarimu Nr. 432 „Dėl viešojo pirkimo - pardavimo sutarčių, sudaromų ilgiau kaip 3 metams, terminų nustatymo kriterijų ir atvejų, kuriais gali būti sudaromos tokios sutartys, aprašo patvirtinimo“, 3.3 papunkčio reikalavimus.

Vidaus tarnybos statuto 39 straipsnyje nustatyta, kad tarnybinė nuobauda skiriama atsižvelgiant į tarnybinį nusižengimą padariusio pareigūno kaltę, tarnybinio nusižengimo padarymo priežastis, aplinkybes ir padarinius, į pareigūno veiklą iki tarnybinio nusižengimo padarymo, tarnybinių atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes, į Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ar Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatyme nustatytais atvejais ir tvarka gautą informaciją. Pagal Vidaus tarnybos statuto 39 straipsnį atleidimas iš vidaus tarnybos yra griežčiausia tarnybinė nuobauda. Projekte nurodoma, kad nagrinėjamu atveju minėta nuobauda, vadovaujantis Vidaus tarnybos statuto 39 straipsnio 3 dalies 10 punktu, skiriama už nusižengimus, kuriais šiurkščiai nusižengiama pareigūno pareigoms ar tarnybinės etikos principams. Priimant sprendimą dėl tarnybinės nuobaudos turėtų būti vadovaujama žemiau nurodytais teismų praktikos suformuotais tarnybinės atsakomybės taikymo principais:

1) kiekvienu konkrečiu atveju, sprendžiant klausimą dėl paskirtos tarnybinės (drausminės) nuobaudos teisėtumo ir pagrįstumo, turi būti nustatyta, ar atitinkamoje valstybės tarnautojo veikoje yra tarnybinio nusižengimo sudėtis, t. y. turi būti nustatyti visi tarnybinio nusižengimo sudėties elementai – pažeidimo padarymo faktas, jį padaręs valstybės tarnautojas, pasekmės, priežastinis ryšys tarp veikos ir pasekmių, valstybės tarnautojo kaltė (LVAT 2008 m. gruodžio 1 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A¹⁴⁶-1958/2008, 2008 m. gegužės 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴⁴²-845/2008, 2008 m. vasario 21 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A²⁶¹-242/2008 ir kt.).

2) turi būti įvertintos tarnybinio nusižengimo padarymo priežastys, aplinkybės ir pasekmės, t.y., tarnybinio patikrinimo išvadoje, be kita ko, turi būti atskleista, kokius padarinius, tiesiogines neigiamas pasekmes (organizacijos veiklos sutrikimai, nuostoliai, žala ir pan.) lėmė tarnautojo padarytas pažeidimas (LVAT 2005 m. rugpjūčio 31 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁷-842/2005; taip pat LVAT 2013 m. sausio 21 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁶⁶²-322/2013).

3) tarnybinės atsakomybės tikslas yra tiek tarnybos pažeidimų prevencija, tiek pažeidėjo nubaudimas už netinkamą tarnybos funkcijų atlikimą; teisinės atsakomybės neišvengiamumo principas reikalauja, kad pažeidimą padariusiam asmeniui būtų pritaikyta jo nusižengimo sunkumui proporcinga nuobauda (t.y., tarnybinė nuobauda turi būti proporcinga ir adekvati padarytam tarnybiniam nusižengimui); turi būti įvertintas pažeidimo sunkumas, jo sukeltos neigiamos pasekmės, asmens kaltės forma ir laipsnis, jo atsakomybę sunkinančios ir lengvinančios aplinkybės (LVAT 2013 m. vasario 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴⁹²-360/2013).

4) kvalifikuojant šiurkščius nusižengimus, yra būtina nustatyti, kokie nusižengimo elementai (kokios aplinkybės) rodo jo šiurkštumą, t. y., nepakanka apsiriboti tik formaliu tarnautojo tam tikros pareigos nevykdymo fakto konstatavimu, o yra būtina taikyti papildomus šį nusižengimą charakterizuojančius kriterijus ir juos taikant spręsti apie nusižengimo šiurkštumo pobūdį (LVAT 2013 m. sausio 21 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁶⁶²-322/2013).

2. Projekte siūlymas skirti tarnybinę nuobaudą – atleidimą iš vidaus tarnybos už šiurkštų tarnybinį nusižengimą grindžiamas šiuo metu galiojančio Vidaus tarnybos statuto 39 straipsnio 3 dalies 10 punktu, kuris numato galimybę skirti minėtą tarnybinę nuobaudą pareigūnui už nusižengimus, kuriais šiurkščiai nusižengiama pareigūno pareigoms ar tarnybinės etikos principams, tuo tarpu pagal tarnybinio nusižengimo padarymo metu galiojusią Vidaus tarnybos statuto 33 straipsnio redakciją tarnybinė nuobauda – atleidimas iš vidaus tarnybos nebuvo numatyta už tokio pobūdžio tarnybinius nusižengimus, šio statuto 33 straipsnio 3 dalyje buvo pateiktas baigtinis nusižengimų sąrašas, kuriems esant galėjo būti taikoma griežčiausia tarnybinės

atsakomybės forma. Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys į Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo 2 straipsnio 26 dalį, kurioje nustatyta, kad iki šio įstatymo įsigaliojimo pradėtos tarnybinių nuobaudų skyrimo procedūros turi būti tęsiamos, kol bus baigtos, iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusia tvarka, taip pat į Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje suformuotą *lex retro non agit* principą. Šis norminių teisės aktų galiojimo laike principas, taip pat normų perspektyvus galiojimo principas, kuris reiškia, kad administracinės teisės norma nuo įsigaliojimo momento galioja tik „į ateitį“ ir iki jos įsigaliojimo atsiradusioms teisėms ir pareigoms netaikoma, yra išplėtoti ir teismų praktikoje, be kita ko, tarnybinės atsakomybės taikymo aspektu, pvz., LVAT sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁶⁶²-890/2014. Atsižvelgiant į tai, kad aptariamam atveju tarnybinis tyrimas pradėtas 2018-11-13, pareigūno veiksmai, dėl kurių pradėtas tarnybinis tyrimas, atlikti 2018-07, t.y., iki naujos redakcijos Vidaus tarnybos statuto įsigaliojimo (2019-01-01), mūsų nuomone, nėra teisinio pagrindo taikyti Projekte siūlomos tarnybinės nuobaudos, nes pareigūno veiksmų atlikimo ir pabaigimo metu negaliojo jo padėtį sunkinantis ir tarnybinių nuobaudų skyrimo statutiniais valstybės tarnautojams ribas išplečiantis teisinis reguliavimas, t.y. nėra pagrindo retroaktyviai taikyti 2019-01-01 įsigaliojusio Vidaus tarnybos statuto 39 straipsnio 3 dalies 10 punkto.

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Eglė Gasiūnaitė

Eglė Gasiūnaitė, tel. 8 706 63 766, el. p. egle.gasiunaite@lrv.lt